

321 Basisvoorzieningen voor de economie en de plattelandsbevolking

b. Hernieuwbare energie

Relevante artikel(en)

- Artikel 52 (b) (i) en artikel 56 van Verordening (EG) No. 1698/2005
- Punt 5.3.3.2.1 van bijlage II van Verordening (EG) No. 1974/2006

Maatregelcode: 321

Reden voor inzet op deze maatregel

Verbetering van de basisvoorzieningen bepaalt de sociale en economische vitaliteit van het platteland en is voorwaardenscheppend voor de economische ontwikkeling.

Het financieel draagvlak voor maatregelen gericht op basisvoorzieningen op het platteland, is met name op lokaal niveau beduidend geringer in vergelijking met dezelfde voorzieningen in het stedelijk gebied. De kritische massa wordt daardoor niet of langzamer gehaald. Tegelijk zien we dat de lokale en regionale partners hun verantwoordelijkheid nemen, waarbij hun taak vooral ligt in het verankeren van deze doelen in de regionale plattelandseconomie. Dit doen zij door bijbehorende publieke voorzieningen en randvoorwaarden te creëren. Het kan hierbij gaan om onder meer fysieke investeringen, samenwerkingverbanden, logistieke oplossingen en gedragsverandering. In deze context gaat het met name om een actieve rol van de agrarische sector bij het produceren van hernieuwbare energie en het verlagen van het gebruik van fossiele brandstoffen. Het ontwikkelen van hernieuwbare energiestromen leidt tot een structurele economische meerwaarde en versterking voor het platteland en tot nieuwe economische activiteit voor de sector. Ook hier geldt dat er op het platteland meer investeringen gericht op samenwerking en netwerkvorming nodig zijn om de kritische massa te bereiken.

Doel van de maatregel

De maatregel heeft als doel verbeteren en oprichten van basisvoorzieningen rond hernieuwbare energie. Energieproductie en –management op regionaal niveau versterken de plattelandseconomie. De maatregel moet leiden tot meer productie van hernieuwbare energie door de agrarische sector, tot efficiënt gebruik van deze hernieuwbare energie door de afnemers en/of tot minder gebruik van fossiele brandstoffen, verbonden aan de voedselvoorziening. Hierbij is innovatie van belang: het gaat in eerste instantie om nieuwe oplossingen en concepten.

Reikwijdte en acties

Gesubsidieerd wordt het opzetten en verbeteren van basisvoorzieningen rond hernieuwbare energie. Voorzieningen moeten gesitueerd zijn in dorpen, op het platteland en/of op gronden behorend tot een agrarisch bedrijf.

Wat betreft de productie van hernieuwbare energie wordt deze in veel gevallen verbonden aan de beschikbaarheid van reststromen van het agrarisch bedrijf of uit de voedselketen. Hoewel ruwe mest ook een reststroom van het agrarisch bedrijf zou kunnen zijn, zijn de kosten van transport van ruwe mest echter niet subsidiabel.

Typen van gesteunde activiteiten zijn

Activiteiten, betreffende:

a. Installaties en infrastructuur voor hernieuwbare energie op basis van biomassa en andere hernieuwbare energiebronnen (zonne- en windenergie, geothermische energie). Voorrang wordt gegeven aan hernieuwbare energie rond biomassa en reststromen uit de voedselketen en de agrarische onderneming.

b. Productie van hernieuwbare energie door de agrarische sector en de levering daarvan naar afnemers van deze energie. Voorrang wordt gegeven aan hernieuwbare energie rond biomassa en reststromen uit de voedselketen en de agrarische onderneming. De kosten van transport van ruwe mest zijn niet subsidiabel.

c. Faciliteiten voor lokale en regionale reststromen gericht op onder meer water, warmte, biogas, afval, biomassa, verpakkingen en vezels (niet zijnde ruwe mest).

d. Activiteiten van plattelandsgemeenschappen en hun partners, die zorgen dat partijen uit het gebied kennis opdoen en een samenwerking gaan vormen rond hernieuwbare energie en energiebesparing in de voedseldistributie en vervolgens het bedenken en ontwikkelen van die initiatieven. Voorbeelden hiervan zijn het ontwerpen van een planologisch ontwerp dat ruimte biedt voor de installaties en infrastructuur zoals genoemd onder a., het opzetten of uitbouwen van initiatieven rond reststromen, het beperken van voedselkilometers door bevorderen van regionaal gebruik van regionaal geproduceerd voedsel, het bundelen van het aanbod van biomassa en reststromen en het collectief organiseren van de en afzet van hernieuwbare energie.

Typen diensten die voor steun in aanmerkingen komen

Diensten die productie van hernieuwbare energie, gebruik van hernieuwbare energie en verminderd gebruik van fossiele energie in de agrarische sector en de voedselvoorziening ondersteunen.

Begunstigden

Overheden, rechtspersonen en samenwerkingsverbanden.

Voorwaarden maatregel

Initiatieven onder deze maatregel hebben een bovenlokaal karakter.

De gesubsidieerde investering dient gedurende vijf jaar te rekenen vanaf het namens de beheersautoriteit genomen financieringsbesluit geen belangrijke wijziging te ondergaan die:

- De aard of de uitvoeringsvoorwaarden ervan raakt, of een onderneming of overheidsinstantie onrechtmatig voordeel oplevert.
- Het gevolg is hetzij van een verandering in de aard van de eigendom van een infrastructuurvoorziening, hetzij van de beëindiging of verplaatsing van een productieactiviteit.
- Een project waarbij een beroep wordt gedaan op dit artikel, moet tenminste resulteren in extra of verbeterde productie van hernieuwbare energie en/of in verminderd gebruik van fossiele brandstoffen; dit effect moet meetbaar zijn of aannemelijk gemaakt zijn in het projectplan.
- De bijdrage wordt slechts verstrekt voor zover noodzakelijk voor realisatie van de publieke voorzieningen. Een bedrijfsbijdrage voor zover hoger dan € 200.000 betreft nooit meer dan de onrendabele top; kosten die niet redelijkerwijs op korte termijn kunnen worden terugverdiend en/of een investering met een verhoogd risico vergen. De bijdrage is nooit hoger dan € 500.000 (zie maatregel Samenwerken bij Innovatie).
- Biobrandstoffen en acties die indirect bijdragen tot productie van biobrandstoffen die niet voldoen aan de duurzaamheidscriteria van artikel 15 van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen, komen niet voor staatssteun in aanmerking.
- Een projectaanvraag dient indien relevant, een milieubalans te bevatten. De milieubalans dient positief te zijn.
- "Steun is gericht op kleine en middelgrote ondernemingen voor activiteiten die niet vallen onder Bijlage I van het EU verdrag.
- Alle voorwaarden van Commissie Verordening (EG) nr. 1998/2006 zullen nageleefd worden (met inbegrip van het feit dat de € 200.000 niet kan worden gecumuleerd met de € 7.500 de minimissteun in het kader van Verordening (EG) nr. 1535/2007).

Beoordelingscriteria

De regionaal beoordelende instantie kan besluiten dat een project onvoldoende toegevoegde waarde heeft. Bij beoordeling van meerdere ontvankelijke en voldoende waardevolle voorstellen zijn criteria:

- De mate waarin wordt voorzien in het creëren van een oplossing, het opheffen van een tekort of het wegnemen van de dreiging van de aantasting van het niveau van basisvoorziening rond hernieuwbare energie in een regio, blijkens het projectplan.
- De mate waarin het regionale project het effect van landelijke initiatieven rond innovatie rond hernieuwbare energie en/of productie van biogas uit organische reststromen versterkt, blijkens het projectplan.
- De mate waarin substitutie of gebruiksreductie van fossiele brandstoffen wordt voorzien, blijkens het projectplan.
- De mate waarin een positief neveneffect wordt gerealiseerd op Klimaatproblematiek, Biodiversiteit en/of Water management, blijkens het projectplan.
- De mate waarin specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld ouderen, jongeren, vrouwen) worden bediend, blijkens het projectplan.

- Het aantal bewoners en kernen dat van de voorziening profiteert blijktens het projectplan.
- Bijdragen van derde partijen die het project genereert in uren of geld.
- De mate waarin is voorzien in het beheer en indien relevant de exploitatie van de voorziening.
- De mate waarin het project bijdraagt aan een duurzame plattelandseconomie.

Milieueffecten

De activiteit is verenigbaar met, en bij voorkeur bijdragend aan landschappelijke doelen en dient te passen binnen het plattelandsbeleid ten aanzien van visuele effecten, verkeer en hinder door geluid. Afwegingen worden weergegeven in provinciale streek- en omgevingsplannen.

Soorten in aanmerking komende kosten

Gesubsidieerd worden o.a.:

- De bouw, verwerving of verbetering van onroerende goederen; kosten van grond, gebouwen, bouwconstructies, inrichting van gebouwen en terreinen (inclusief verbetering, aanpassingen en uitbreiding) ten behoeve van de basisvoorziening. De kosten voor grond mogen maximaal 10% van de projectkosten bedragen.
- Installaties en infrastructuur voor hernieuwbare energie op basis van biomassa en andere hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie, geothermische energie.
- Voor hernieuwbare energie zijn de in aanmerking komende kosten beperkt tot de extra kosten die ten laste van de begunstigde komen ten opzichte van een traditionele energiecentrale of een traditioneel verwarmingssysteem met dezelfde capaciteit inzake daadwerkelijke energiebenutting.
- Eenmalige kosten van investeringen in mobiele en semi-permanente voorzieningen voor het project.
- Investeringen in toegang tot ICT-voorzieningen als onderdeel van het project.
- De aankoop of huurkoop van nieuwe machines en bedrijfsuitrusting, inclusief computerprogrammatuur tot ten hoogste de marktwaarde van het bedrijfsmiddel; overige kosten voor de huurkoopovereenkomst, zoals de met de financiering gemoede rentekosten, verzekeringskosten, overhead en bemiddelingskosten zijn niet subsidiabel.
- Loonkosten van het direct bij de uitvoering van het project betrokken personeel alsmede kosten van eigen arbeid van de aanvrager in het kader van het project.
- Eenmalige voorbereidings-, plan- en organisatiekosten om te komen tot een goed project zoals architectenkosten, ingenieurbureaus, adviesondersteuning, verwerving van patentrechten en licenties, leefbaarheidplannen tot maximaal 15% van de projectkosten gericht op de basisvoorziening. Slechts indien goed beargumenteerd kunnen de voorbereidingskosten maximaal 25% van de totale projectkosten bedragen, het kan dan gaan om risicovolle of experimentele projecten waarbij meer kosten gemaakt moeten worden om te komen tot een goed onderbouwd projectplan.
- Kosten van haalbaarheidsstudies en van modelberekeningen, indien met goed onderbouwd perspectief op uitvoering en voorzien van een go/no go-moment.
- Kosten voor het opstellen van beheers- en indien relevant, exploitatieplannen gericht op de projectactiviteiten.
- Proces-, ontwikkelings- en uitvoeringskosten gedurende maximaal 3 jaar tot uiterlijk 15 juni 2015, gericht op samenwerking, communicatie, sensibilisering en organisatie. Deze kosten zijn subsidiabel tot maximaal 30% van de totale subsidiabele kosten in het eerste jaar, tot maximaal 25% in het tweede jaar en tot maximaal 20% in het derde jaar.

Niet gesubsidieerd worden:

- Beheerskosten en zover relevant, exploitatiekosten.
- Gewone vervangingsinvesteringen.
- Kosten van transport van ruwe mest.

Bijdragen in natura (Verordening (EG) nr. 1974/2006 art. 54)

Investeringen met bijdragen in natura van een begunstigde uit de overheids- of de privésector, nl. de levering van goederen of diensten waarvoor geen facturen of gelijkwaardige stukken gestaaftde betaling in geld wordt gedaan, zijn subsidiabel. Voorwaarde is dat het bijdragen betreft in de vorm van de inbreng van grond of onroerend goed, bedrijfsuitrusting of grondstoffen, onderzoeks- of beroepsactiviteiten of onbetaald vrijwilligerswerk. Hierbij dient de financiële waarde ervan onafhankelijk te worden beoordeeld en geverifieerd.

In geval van de inbreng van grond of onroerend goed wordt de waarde gecertificeerd door een onafhankelijke bevoegde taxateur of bevoegde officiële instantie.

In het geval van onbetaald vrijwilligerswerk wordt de waarde van dat werk bepaald met inachtneming van de eraan bestede tijd en van het uur- en dagtarief van de beloning voor vergelijkbaar werk, zulks voor zover relevant op basis van een vooraf bepaald stelsel om normbedragen voor kosten toe te passen, waarbij als voorwaarde geldt dat het controlesysteem een redelijke zekerheid moet bieden dat het werk is uitgevoerd.

De door het ELFPO medegefinancierde overheidsuitgaven die bijdragen tot een concrete actie waarbij bijdragen in natura worden geleverd, mogen aan het einde van de concrete actie niet hoger zijn dan de totale subsidiabele uitgaven exclusief die bijdragen in natura.

Steunintensiteit

- De maximaal toegestane steun voor ondernemingen bedraagt 70%.
- In geval van overheden en publieke organen is het steunbedrag maximaal 100% van de totale subsidiabele kosten. Het steunbedrag omvat ook de eventuele eigen inbreng van de aanvragende overheid. De aan overheden verleende financiering is geen staatssteun als werkzaamheden uitsluitend publieke doelen dienen en geen economische voordeel toekomt aan ondernemers.

Demarcatie

- Activiteiten (incl. eindbegunstigde) die onder maatregel 311 passen, maar die ook binnen de reikwijdte van maatregel 321 passen, vallen binnen maatregel 311 indien de begunstigde een lid van een agrarisch huishouden is.
- Voor wat betreft de afbakening met EFRO geldt dat projecten die passen onder maatregel 321 primair voor steun vanuit het POP in aanmerking komen.
- Projecten die een hogere bijdrage behoeven worden bij voorkeur ondersteund door EFRO.

Financiering

Soort	Totaal bedrag 2010-2013 (verwachting) (in miljoenen euro's)
Private financiering	4
Nationale publieke steun	1,125
EU publieke steun	3,376
Verwachte totaal voor 2010-2013	8,501

Overgangsbepalingen

Overgangsbepaling voor acties gefinancierd uit POP1 zijn van toepassing in geval van uitspraken bezwaar en beroep.

Gekwantificeerde doelen voor EU-indicatoren

Type indicator	Indicator	Nulsituatie	Streefwaarde
Output (verplicht)	Aantal ondersteunde acties	0	12
	Totaal investeringsvolume	0	€ 8,5 miljoen